

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 587
van **LIONEL BAJART**
datum: 5 mei 2015

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

W&I-instellingen - Samenstelling raden van bestuur

Voor de uitvoering van specifieke beleidstaken en -opdrachten bestaan binnen het W&I-landschap (wetenschap en innovatie) heel wat agentschappen en instellingen, zoals het IWT, de Herculesstichting, de strategische onderzoekscentra, enzovoort. Het merendeel van deze instellingen is decretaal verankerd in het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid. Alle aspecten van de werking van deze instellingen (opdracht, het toezicht, bestuursorganen, enz...) zijn vastgelegd in dit basisdecreet.

De meeste van deze instellingen functioneren onder een raad van bestuur. Voor de instellingen die een decretale verankering kennen, zijn de wijze van samenstelling en de werking van de raad van bestuur decretaal vastgelegd. De bedoeling van deze raden van bestuur is in hoofdzaak het betrekken van de stakeholders bij de beleidsuitvoering. Een evenwichtige samenstelling is derhalve van groot belang.

Op 23 april 2014 keurde het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid goed. Dit decreet voorzag onder andere in de uitbreiding van de raad van bestuur van het IWT met een lid voorgedragen door de associaties. Verschillende adviezen bij het ontwerp van decreet (o.a. VRWI en IWT) wezen er op dat dit de reeds bestaande ondervertegenwoordiging van de bedrijfswereld in de raad van bestuur van het IWT verder zou versterken.

In het advies m.b.t. dit ontwerpdecreet vroeg de SERV in het algemeen een meer evenwichtige vertegenwoordiging in de organen van de W&I-instellingen: "Meer algemeen pleit de SERV voor een evenwichtige triple helix vertegenwoordiging in de organen van de W&I-instellingen. De SERV stelt immers vast dat in een aantal W&I-instellingen de vertegenwoordiging vanuit de academische wereld wordt versterkt (bijvoorbeeld Raad van Bestuur IWT) of bevestigd (bijvoorbeeld Raad van Bestuur van de Herculesstichting) waardoor er een oververtegenwoordiging vanuit die hoek dreigt ten nadele van andere belangrijke stakeholders, in het bijzonder de bedrijfswereld, de sociale partners en andere relevante actoren uit het maatschappelijk middenveld. Verder ontbreekt in een aantal andere W&I-instellingen elke betrokkenheid vanuit de bedrijfswereld en van relevante actoren uit het maatschappelijk middenveld (bijvoorbeeld ECOOM, de Internationale Wetenschappelijke Adviesraad binnen de Herculesstichting, Vlaams Instituut voor de Zee, Steunpunten Beleidsrelevant Onderzoek, Flanders Technology International). Zeker die instellingen welke activiteiten opzetten die voor het bedrijfsleven mogelijk een ingrijpende impact hebben, bijvoorbeeld via het

overheidsbeleid, dienen de partners uit het bedrijfsleven te betrekken of minimaal te consulteren.”

Deze problematiek kwam tevens aan bod tijdens de hoorzittingen in het kader van het voormelde ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

1. Welke criteria stelt de minister voorop in de beoordeling van de evenwichtigheid van de samenstelling van de raden van bestuur van de W&I-instellingen?
2. Hoe evalueert de minister de stelling van de SERV m.b.t. de onvoldoende vertegenwoordiging van de bedrijfswereld in de raden van bestuur van bepaalde W&I-instellingen? Hoe evalueert de minister in globo de samenstelling van de raden van bestuur van de W&I-instellingen, gelet op de wenselijkheid van een evenwichtige vertegenwoordiging van de stakeholders (bedrijven, kennisinstellingen, enz...)? Ziet hij bepaalde onevenwichten?
3. Acht de minister voor bepaalde instellingen een bijsturing van de samenstelling wenselijk? Zo ja, voor welke instellingen en zal hij hiertoe initiatieven nemen?
4. De beleidsnota voorziet in de fusie van het Agentschap Ondernemen met het IWT, alsook de inkanteling van de Herculesstichting en een aantal IWT-instrumenten in het FWO. De beleidsnota stelt dat de raad van bestuur van het IWT zal worden omgevormd in een raadgevend comité.

Op welke wijze zal de minister een evenwichtige en representatieve vertegenwoordiging van alle stakeholders nastreven in het nieuwe agentschap AOI en het uitgebreide FWO?

ANTWOORD

op vraag nr. 587 van 5 mei 2015
van **LIONEL BAJART**

1. Voor mij is het belangrijk om bij de samenstelling van het bestuursorgaan van elke organisatie maximaal in te zetten op het verzoenen van twee doelstellingen. Ten eerste moet het bestuur van een organisatie zowel bij het formuleren als bij het waarmaken van haar missie een voldoende draagvlak creëren en behouden binnen het relevante stakeholdersveld. Ten tweede dient er over te worden gewaakt dat bestuurders die vanuit bepaalde stakeholders worden voorgedragen toch steeds blijven "besturen" in het belang van de betreffende organisatie. Wanneer men zich al te veel opstelt als vertegenwoordiger van die stakeholdergroep, of – erger nog – als belangenbehartiger van de specifieke organisatie waarin men zijn/haar hoofdtak heeft, bestaat het risico dat de organisatie als geheel de speelbal wordt van andere organisaties. Dit dreigt uiteindelijk afbreuk te doen aan het waarmaken van een opdracht in het algemeen belang.

Alhoewel voordragende instanties inderdaad vaak vanuit een belangenbehartiging zullen handelen bij hun voordracht, is het toch belangrijk dat men kiest voor een profiel van een bestuurder dat in staat is om een stuk afstand te nemen van de eigen achterban en te denken in het algemeen belang.

Niettemin spreekt het voor mij voor zich dat inderdaad de evenwichtigheid van de samenstelling op zichzelf ook een belangrijke bijdrage levert tot het bepalen, op het hoogste bestuursniveau van een organisatie (de raad van bestuur), van een effectieve strategie en een efficiënte uitvoering hiervan. Ook de aanwezigheid van onafhankelijke bestuurders kan in die zin een positieve rol spelen.

2. Ik kan in grote lijnen de toenmalige kritiek van de SERV met betrekking tot de raden van bestuur van het IWT en de Herculesstichting onderschrijven, al dient er voor wat die laatste wel te worden toegevoegd dat een industriële adviesraad werd opgericht die tot doel heeft de inzet van onderzoeksinfrastructuur ten behoeve van industriële O&O aan te moedigen. Bij een aantal van de andere instellingen die de SERV besprak in haar advies kan men zich nochtans de vraag stellen of een sterkere vertegenwoordiging uit de bedrijfswereld veel zin heeft. Dat geldt met name voor ECOOM en de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek, maar in zekere mate ook voor het VLIZ. Voor Technopolis loopt op dit moment overigens een oproep om onafhankelijke bestuurders aan te stellen. Gelet op de ruimere doelstellingen om de interesse bij jongeren voor een wetenschappelijke of technologische studierichting te kiezen, zouden bestuurders met een bedrijfsachtergrond daar zeker een nuttige bijdrage kunnen leveren.

Voor het geheel van het W&I landschap zien we inderdaad een gemengd beeld. Sommige raden van bestuur zijn erg groot, wat het in goede banen leiden van de besluitvorming ook niet altijd ten goede komt. Ook de rol ingevuld door de voorzitter verschilt nogal van geval tot geval. In het algemeen wil ik me niet vastpinnen op hoeveel bestuurders er uit elke 'geleding' zou moeten komen maar veeleer op het nastreven van de hierboven onder het eerste punt beschreven uitgangspunten.

- 3-4. Vertrekkend van de onder het eerste punt beschreven uitgangspunten zal ik de komende jaren nauwgezet opvolgen hoe performant de werking van de

verschillende raden van bestuur is, en waar nodig inderdaad voorstellen tot verbetering formuleren.

Het is alvast duidelijk mijn bedoeling om voor de twee vernieuwde agentschappen AIO (Agentschap Innoveren en Ondernemen, waarbij de grote financieringsprogramma's die overkomen van het IWT ondergebracht worden bij het Hermesfonds) en FWO (de fusie van FWO en de Hercules Stichting, met toevoeging van de academisch gerichte programma's van het huidige IWT) rekening te houden met een meer evenwichtige samenstelling. Deze twee agentschappen zullen het hele overheidsinstrumentarium in de domeinen economie, wetenschap en innovatie beheren en het is dan ook belangrijk dat in beide agentschappen naar een evenwichtig samengesteld beslissingsorgaan gestreefd wordt. Op mijn voorstel heeft de Vlaamse Regering alvast het principe goedgekeurd dat daarbij gestreefd wordt naar een minor-major benadering, waarbij de major in het AIO (beslissingscomité bij het Hermesfonds) door de bedrijfswereld wordt ingevuld, terwijl in het FWO met een omgekeerde verhouding wordt gewerkt.